

AUWders? Ja, want ouderschap doet soms pijn – net als het werken met ouders. In deze column deelt **José Koster** haar ervaringen met ouders en ouderschap

'Uw kind heeft iets.'

Soms krijgen ouders een boodschap die hun hele leven op z'n kop zet. Wat 'iets' is en in welke mate het kind 'iets' heeft, is vaak onduidelijk. Wel is duidelijk dat de voorspelbaarheid die je bij de ontwikkeling van een gezond kind mag verwachten, in één klap wegvalt.

Ouder worden is een proces. Een transitie op identiteitsniveau, volgens de Amerikaanse psycholoog Daniel Stern. Hij schrijft in zijn boek *Het eerste kind - de geboorte van een moeder* hoe een ouder tijdens de zwangerschap niet alleen fysiek, maar ook psychisch ruimte maakt voor de komst van het kind. Dit is een belangrijk en doorgaans onbewust proces. Ouders blijken een denkbeeldige baby te creëren en te fantaseren over hoe het toekomstige gezin eruit zal zien. Zij proberen verschillende scenario's uit, zodat er innerlijke ruimte ontstaat die hen in staat stelt om het totaal nieuwe leven dat zij gaan leiden – met weinig ruimte voor zichzelf – te accepteren. Dat deze fantasieën weinig overeenkomen

met de werkelijkheid, is niet van belang. (Na een maand of acht worden de irreële beelden van de denkbeeldige baby weer afgebouwd, om ruimte te maken voor de werkelijke baby.)

Het is van belang de kracht en de noodzaak van dit mijmeren en hopen te erkennen. Hoop is voor elke ouder de broodnodige brandstof om onvoorspelbare situaties van alledag, van elk gezond kind met een tamelijk voorspelbare ontwikkeling, te kunnen trotseren. Wanneer een kind 'iets' heeft, heeft het hele systeem iets: het beïnvloedt alles, zeker als er sprake is van gecompliceerde problemen. De zorg voor dit kind staat centraal. Ouders rennen achter de feiten aan en broertjes en zusjes bewegen mee. Het leren kennen van de persoonlijkheid wordt vaak het leren kennen van de handicap van het kind. Een gevoel van tekortschieten voert de boventoon van alledag; twijfel, angst, onzekerheid, schuld en schaamte zijn de ondertoon. Het verlies van grip leidt tot een gevoel van overleven.

José Koster

Wie weet wat goed is voor dit kind? Wie heeft de regie? En hoe verdeel je de aandacht – als er nog wat overblijft – over de rest van het gezin?

Soms is het werken met ouders van een kind met 'iets' niet eenvoudig. Lijken ze niet te willen accepteren dat er iets is, waardoor noodzakelijke behandelingen en aanpassingen stagneren. Soms houdt 'doen of het er niet is' ze op de been en is dat in het belang van het welzijn van de ouder zelf, hun relatie, zorg voor 'brusjes', het gezin als systeem en dus in het belang van het kind met 'iets'. Ouders hebben soms behoefte aan 'non-acceptatie'. Hoop is hun brandstof om door te kunnen gaan.

Ouders hebben soms behoefte aan 'non-acceptatie'

José Koster biedt training, onderwijs en coaching aan beroepskrachten in onderwijs, zorg en welzijn. Ook leidt ze oudergerichte projecten (www.josekoster.nl).